

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Kalatalousvaliokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/2199(INI)

12.10.2005

MIETINTÖLUONNOS

ympäristöystävällisemmistä kalastusmenetelmistä
(2004/2199(INI))

Kalatalousvaliokunta

Esittelijä: Seán Ó Neachtain

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT.....	5

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

ympäristöystävällisemmistä kalastusmenetelmistä (2004/2199(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksen,
  - ottaa huomioon komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille "Kohti ympäristöystävällisempiä kalastusmenetelmiä: teknisten säilyttämistoimenpiteiden merkitys" (KOM(2004)0438),
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
  - ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön (A6-0000/2005),
- A. katsoo, että ympäristöystävällisempiä kalastusmenetelmiä on edistettävä,
1. panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon ympäristöystävällisempien kalastusmenetelmien edistämisestä;
  2. uskoo sillä olevan tärkeä askel kalavarojen ekologisesti kestävä hoidon saavuttamisessa, jotta kalastuksen vaikutusta meriympäristöön vähennettäisiin samanaikaisesti kun myönnetään, että kalastuksella on tietty väistämätön vaikutus, jonka on pysyttävä kohtuullisissa rajoissa;
  3. katsoo, että vaikka ekologiset seikat ovat erittäin huolestuttavia, tulevia kalastushoito-politiikkoja ei pitäisi käyttää rankaisemaan lisää taloudellisesti ja sosiaalisesti elintärkeitä kalastustoimintoja;
  4. korostaa, että sosiaalitaloudellisten vaatimusten ja ympäristön kestävyuden välillä on tärkeää saavuttaa tasapaino samalla kun painotetaan tarvetta sellaisen mekanismin aktivoimiseen, jolla tuettaisiin erityisesti vähemmän kehittyneillä alueilla niitä kalastajia tai maksettaisiin korvauksia niille kalastajille, joihin ympäristöystävällinen kalastus vaikuttaa negatiivisesti;
  5. kehottaa toteuttamaan teknisiä menetelmiä valikoivuuden kehittämiseksi ja näin ollen sen mahdollistamiseksi, että kalat pyydetään oikean kokoisina korkean tuottavuuden ylläpitämiseksi;
  6. huomauttaa, että ainoastaan sallimalla kalojen kutea ja kehittyä tietyn vähimmäisajan voidaan mahdollistaa kalojen tyydyttävä lisääntyminen;
  7. korostaa, että kalastuksen kaikkia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia meren elinympäristöihin on rajoitettava perustamalla meren suojelualueita, sulkemalla alueita toistaiseksi ja luomalla muita soveliaita ja tasapainotettuja hoitotoimia;

8. korostaa, että haitallisia biologisia seurauksia ja negatiivisia taloudellisia vaikutuksia aiheuttavia poisheittoja on vähennettävä todellisten teknisten toimenpiteiden, suljettujen kausien ja silmäkoon rajoitusten avulla;
9. kehottaa komissiota esittämään viipymättä ehdotuksia pilottihankkeiksi, joilla pyritään poisheittojen vähentämiseen;
10. vaatii komissiota painottamaan ympäristöystävällisen kalastuksen kehitystä osana koko kalavarojen hoitoyhdistelmää;
11. kehottaa komissiota välttämään konflikteja aiheuttavia tavoitteita ja liiallista sääntelyä sekä hyödyntämään tätä mahdollisuutta yksinkertaistaa yleistä sääntelyjärjestelmää;
12. kehottaa komissiota harkitsemaan ympäristöystävällisten teknisten kalastustoimien käyttöä vaihtoehtoina nykyisille pyyntiponnistusten rajoituksille kantojen elvyttämistoimien yhteydessä;
13. uskoo, että tässä yhteydessä on välttämätöntä kehittää ja käyttää satelliittitekniikkaa luvattomien kalastusalusten havaitsemiseksi suljetuilla alueilla, jotta taattaisiin kalojen ja niiden elinympäristön tehokas suojeleminen;
14. huomauttaa, että uudistetun YKP:n yhteydessä hyväksytyjä toimia on tuettava tämän tiedonannon tavoitteiden – ja erityisesti seuraavien tavoitteiden – edistämiseksi:
  - a) on sovellettava hajautetumpaa lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon tiettyjen kalalajien erityispiirteet,
  - b) päätöksentekoprosessia on kehitettävä yhdessä alueellisten neuvonantajien toimikuntien kanssa sellaisten teknisten toimenpiteiden soveltamiseksi, joiden yhteydessä voidaan kehittää, panna täytäntöön ja seurata erityisvaatimuksia ja paikallisesti soveliaita toimia,
  - c) tieteellistä ja teknistä tutkimusta on kehitettävä yhteisön tasolla,
  - d) ympäristöystävälliset kalastusnormit on otettava mukaan pitkän aikavälin hoitotoimiin;
15. korostaa tämän tiedonannon merkitystä ja katsoo, että sillä pitäisi olla suurempi rooli mereen liittyvien asioiden hallinnoinnissa, jotta luotaisiin pitkän aikavälin myönteinen tulevaisuus niille, joiden toimeentulo on riippuvainen kalastuksesta, ja meriympäristölle;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

Tiedonannon tavoitteena on edistää ympäristöystävällisten kalastusmenetelmien käyttöä, jotta saavutettaisiin yksi yhteisen kalastuspolitiikan päätavoitteista, joka on meren elävien luonnonvarojen hyödyntäminen siten, että tarjotaan kestävä taloudelliset, ympäristölliset ja sosiaaliset edellytykset.

Tiedonannon tavoitteet

Komission tiedonannon tavoitteena on:

a) Pyyntiponnistuksen vähentäminen

Kalakantojen tila on heikko. Luonnollisesti uudistuvien meren kalavarojen pyyntiosuuden lisääntyminen johtaa aikuisten kutevien kalakantojen asteittaisen vähenemiseen. Jotkut lajit ovat luhistumisen partaalla ja toisille kannoille tämä pyyntiponnistus on todennäköisesti kestämatöntä pitkällä aikavälillä. Uudistettu YKP käsittää monivuotisten hoitosuunnitelmien kehittämisen järkevänä lähestymistapana varmistaa, että pyyntiponnistus on linjassa kestävien kalavarojen kanssa.

b) Kohdelajien saaliiden optimointi ja muiden lajien sivusaaliiden minimointi

Kalastuksen liian alhainen valikoivuus aiheuttaa, että pyydetään paljon nuoria kaloja, jotka epätoivottuna sivusaaliina heitetään yli laidan kuolleina. Noin 23 prosenttia vuosittaisista saaliista heitetään pois.

Tietyillä teknisillä toimenpiteillä voidaan myötävaikuttaa poisheittojen vähentämiseen. Niitä ovat muun muassa:

- neliösilmäpaneelien tai muiden sellaisten sovellusten käyttö, joiden avulla muut kuin kohdelajit pääsevät pois pyydyksestä, sekä kalastuskieltoalueet ja -ajat kalakantojen lisääntymisen helpottamiseksi.

Komissio otti vuonna 2002 tämän haasteen vastaan käynnistämällä kalojen poisheiton vähentämiseksi toimintasuunnitelman, joka on ollut perusta neuvoston pyynnölle aloittaa pilottihankkeita, joihin on sisällyttävä toimenpiteitä kuten pyydyskokeilut, vapaaehtoinen poistuminen kalastusalueilta, reaaliaikaiset kalastuskiellot, poisheittämisskiellot, sivusaaliskiintiöt, kiintiöjousto, pyyntiponnistuksen hallinnointi ja vähempiarvoisen kalan tehokkaampi käyttö sekä keskipitkällä että pitkällä aikavälillä.

Kalastusalalla on tärkeä rooli pilottihankkeiden valmistelussa ja seuraamisessa myös alueellisten neuvoo-antavien toimikuntien kautta.

c) Kalastuksen elinympäristöille aiheuttamien vaikutusten minimointi

Jotkin elinympäristöt, kuten erittäin tuottavat ja eläimistöltään ja kasvistoltaan erittäin monipuoliset kylmän veden koralliriutat ja kallioriutat, ovat varsin riskialttiita pyydyksille, jotka voivat muuttaa niiden fyysistä rakennetta. Herkät elinympäristöt tarvitsevat erityissuojelua. Tämän tavoitteen mukaisesti komissio on hyväksynyt asetuksen syvänmeren koralliriuttojen suojelemisesta Skotlannin luoteispuolella.

Komissio aikoo myös jatkaa vastaavien toimien toteuttamista muissa tarkoin yksilöidyissä tapauksissa. Ollakseen uskottavia ja hyväksyttäviä näiden aloitteiden on perustuttava aina kattavaan tieteelliseen tutkimukseen.

d) Tasapaino ympäristöllisen ja taloudellisen kestävyiden välillä

On selvää, että ympäristöystävällisten toimien toteuttamisella on taloudellinen vaikutus, jota olisi arvioitava sekä lyhyen aikavälin tulojenmenetysten että pitkän aikavälin tuottojen kannalta.

Uudistetun YKP:n vaikutus

Ekologisen kestävyiden periaatteet sisältävässä uudistetussa YKP:ssä edistetään ympäristöystävällisempää kalastusta muun muassa seuraavien toimien kautta:

1) Hajautetumpi lähestymistapa, jossa otetaan huomioon tiettyjen kalalajien erityispiirteet

On tärkeää erottaa toisistaan toimenpiteet, joita voidaan soveltaa pyyntirajoitusten kohteena olevien kantojen koko esiintymisalueella, ja toimenpiteet, joissa on otettava huomioon eri alueiden kalakantojen ominaisuudet, koska monet tekniset toimenpiteet voivat olla tehokkaita joillekin lajeille ja haitallisia toisille.

2) Kalastusalan tiiviimpi osallistuminen teknisten toimenpiteiden laatimiseen ja toteuttamiseen

Sääntelyprosessissa tarvitaan kalastusalan suoraa osallistumista käytössä olevien toimenpiteiden arviointiin ja uusien toimenpiteiden suunnitteluun. Tämä prosessi toteutetaan alueellisten neuvoo-antavien toimikuntien kautta. Ne toimivat keskustelufoorumina ja keinona lisätä kalastusalan osallistumista ympäristöystävällisten kalastustoimenpiteiden kehittämiseen alueelliselta pohjalta. Komissio laatii ehdotuksen, joka koskee alueellisten neuvoo-antavien toimikuntien roolin vahvistamista ympäristöystävällisen kalastuksen kehittämisessä. Komissio voi panna täytäntöön toimenpiteet, jotka on hyväksytty alueellisten neuvoo-antavien toimikuntien konsensuksen perusteella.

3) Tieteellisen ja teknisen tutkimuksen kehittäminen yhteisön tasolla

Viimeisen kymmenen vuoden aikana EU on pannut täytäntöön useita tutkimushankkeita, jotka perustuvat yhteistyöhön kansallisten viranomaisten, merentutkimuslaitosten ja kalastusalan kanssa. Tässä yhteydessä tutkimuksen seitsemättä puiteohjelmaa käytetään tuottamaan yksityiskohtainen analyysi eri kalastusvälineiden vaikutuksesta ja poisheittojen seurauksista meriympäristölle sekä mahdollisuutena luoda meren suojelualueita

Lisäksi yhteisön on edistettävä rajatylittävää yhteistyötä sellaisten teknisten toimien löytämiseksi, joilla parannetaan ympäristöystävällisiä kalastusmenetelmiä, ja lisättävä rahoitustukea uusien kalastusmenetelmien testaamiseksi.

4) **Ympäristöystävällisten kalastussääntöjen ottaminen mukaan pitkän aikavälin hoitosuunnitelmiin**

Tällaisia sääntöjä on pidettävä osana laajaa hoitojärjestelmää sen asemesta, että niitä kehitetään tapauskohtaisesti irrallisina.

5) **Kalastajille suunnatut toimet ympäristöystävällisten kalastustoimien täytäntöönpanon edistämiseksi**

Olisi erittäin toivottavaa ja käyttökelpoista tarjota kalastajille vaihtoehto sille, että osa heidän saaliistaan heitetään pois laittomasti nykyisen asetuksen vuoksi, koska siinä kielletään alimittaisten kalojen tai kiintiöt ylittävien kalojen purkaminen aluksesta. Kalastajille on tarjottava enemmän taloudellista tukea sellaisten lyhyen aikavälin menetysten korvaamiseksi, jotka ovat seurausta ympäristöystävällisten kalastusmenetelmien täytäntöönpanosta.

Yleisiä huomioita

Kansainvälisen yhteisön olisi pyrittävä luomaan meriympäristölle kestävä tulevaisuus ottamalla aktiivisempi rooli mereen liittyvien asioiden hallinnoinnissa. On ehdottomasti otettava käyttöön laaja skaala toimia, joilla kalastustoiminnan vaikutusta lasketaan hyväksyttävälle ja kohtuulliselle tasolle, ja jotta vihdoinkin saavutettaisiin tasapaino taloudellisten ja sosiaalisten vaatimusten ja ympäristövaatimusten välillä.

Tässä yhteydessä Euroopan unionin olisi päästävä sopuun virallisesta poliittisesta tuesta ympäristöystävällisille kalastusalan toimille esittämällä suunnitelma, jonka avulla lähitulevaisuudessa otetaan käyttöön uusia menetelmiä, joilla vähennetään kalastuksen vaikutusta meriympäristöön, joka joissakin tapauksissa kärsii liikapyyntistä ja kalavarojen tuhlauksesta. Nämä uudet suuntaviivat sisältyvät komission ehdotukseen Euroopan kalatalousrahaston luomiseksi ja moniin eri aloitteisiin, kuten tähän tiedonantoon.

Kalakantoihin kohdistuva paine

Ympäristöjärjestöt ja kalatalousalan järjestöt ovat yhtä mieltä siitä, että liikakalastuksen välttämiseksi on tunnustettava kaksi välitöntä ratkaisua:

- 1) kalat on pyydettävä oikean kokoisina, jotta kalastuksen yleinen tuottavuus pysyy korkeana, ja
- 2) lisääntyminen on maksimoitava sallimalla, että riittävä määrä sukukypsiä kaloja kutee kantojen säilyttämiseksi terveellä tasolla.

Pelkästään valikoivuuden parantaminen ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu, jos siihen ei liitetä kalastuskapasiteetin vähentämistä, joka sallisi kantojen elpymisen ja tarpeeksi oikeankokoisia kaloja alusten pyydettäväksi.

Kalastus ja elinympäristö

Ympäristöystävällisillä kalastusmenetelmillä voidaan vähentää kalastuksen vaikutusta elinympäristöön. Erityisesti pohjatroulit voivat aiheuttaa tietyillä alueilla haittaa ja vaarantaa

herkän syvänmeren ekosysteemin biologisen monimuotoisuuden. Kylmänmeren korallin peittämällä merenalaisilla vuorilla on rikas kasvi- ja eläinkunta, joka on äärimmäisen riskialtis vastuuttomalle kalastustoiminnalle.

Laaja keskustelu tarpeesta suojella näitä alueita saattaa Euroopan unionin suoraan osalliseksi, koska monet jäsenvaltiot harjoittavat pohjatroolikalastusta.

Meren suojelualueiden perustaminen merellisten lajien ja niiden elinympäristön suojelemiseksi voisi olla avain kalastuksen vaikutuksen elinympäristöihin vähentämiseen ja yleisen kalavarojen vähentymisen muuttamiseksi vastakkaiseksi. Merelliset varat voivat hyötyä viereisen alueen kalastuksesta, kun aikuiset ja nuoret kalat leviävät suojelualueen rajojen ulkopuolelle sekä munat ja toukat siirtyvät. Suojelualueiden sisällä kannat voivat kasvaa kooltaan, ja yksilöt elävät kauemmin, kasvavat suuremmiksi ja luovat lisää lisääntymispotentiaalia.

On kuitenkin korostettava, että meren suojelualueiden tehokkuus ei ole kaikissa tapauksissa vakautettu lopullisesti ja tieteellisesti ja että kaikissa meren elinympäristöjen säilyttämiseen liittyvissä lähestymistavoissa on otettava mukaan lisää toimia, kuten pyyntikieltokausia, välinetyyppien rajoituksia ja muita toimia.

Lisäksi on pantava merkille, että tietty kalastustoiminnan ja meren elinympäristöjen tietty vuorovaikutus on väistämätöntä ja että näin ollen on löydettävä sovelias tasapano meren elinympäristöjen säilyttämisen ja elvyttämisen sekä uusiutuvien kalavarojen kestävä pyynnin välillä.

Poisheitot

FAO:n tutkimuksen "Options for utilisation of bycatch and discards from marine capture fisheries" (vaihtoehdot merestä pyydettyjen sivusaaliiden ja poisheittojen käytölle) mukaan poisheittoikäntä voidaan luokitella sivusaaliiden poisheittoihin (sattumanvaraisesti pyydetty kalat toisia kohdelajeja pyydetessä), lainsäädännön vaatimusten mukaan poisheitettyihin kaloihin ja laadun vuoksi ennen markkinointia valittuihin kaloihin.

On yleisesti tunnustettu, että kalojen poisheitolla mereen voi olla negatiivisia biologisia vaikutuksia sekä taloudellisia seurauksia, koska joissakin tapauksissa poisheittokuolleisuus liittyy kalastukseen, jossa heitetään pois kaloja, jotka ovat taloudellisesti tärkeitä toiselle kalastusmuodolle. Poisheitto aiheuttaa kuolleisuutta, joka vaikuttaa kohdelajien ei-sukukypsiin yksilöihin tai laittomiin sukupuoliin, sellaisten kalojen pyyntiin, joilla on vähän tai ei ollenkaan kaupallista arvoa sekä menetyksiä, jotka liittyvät epätoivottujen saaliiden pyyntiin.

Olisi toteutettava seuraavia toimia:

- pyyntiponnistusten vähentäminen alue- ja aikasulkujen kautta ja muilla perinteisillä valvonta- ja määräyskeinoilla mutta täydentämällä niitä talous- ja veroaloitteilla, aluesuunnittelulla ja vapaaehtoisilla sopimuksilla tarvittaessa.
- tekniset muutokset, muun muassa:

- karkottimet (pienet ääntä lähettävät ja delfiinejä karkottavat laitteet, jotka on kiinnitetty kalaverkkoihin) ja pakoaukot (jotka koostuvat laaja-aukkoisesta metalliristikosta, joka pakottaa valaat ylös ja ulos verkosta)
  - koukkukoon kasvattaminen
  - kalastusvälineen heittäminen syvemmälle
  - erityiskoukkujen (kuten J-koukkujen) käyttö tiettyjen lajien, kuten kilpikonnien, vahingossa tapahtuvan pyynnin vähentämiseksi
  - suljetut kaudet tai kielletyt alueet
  - tarkkailijoiden käyttö.
- verkon silmäkoon sääntely alimittaisten kalojen pyynnin vähentämiseksi.

Suurimmilla sallituilla saalismäärillä ei voida valvoa kalakuolleisuutta, koska niillä valvotaan maihinpurkuja mutta ei saaliita ja poisheittoja.

Ilman kalakuolleisuuden suoria valvontatoimia kaloja voidaan pyytää yli kiintiön ja heittää pois tai purkaa maahan laittomasti. Ne myös vaikeuttavat huomattavasti kalakuolleisuusmäärän arviointia.

Nykyisten hoitosuunnitelmien ja -välineiden uudelleenarviointia olisi tarkasteltava kiireellisesti suurimpien sallittujen saaliiden ja pyyntiponnistusten valvonnan tehokkaamman käytön suhteen, jotta poisheittoja vähennettäisiin ja tarjottaisiin tehokkaampia ja realistisempia keinoja poisheittojen vähentämiseen ja kantojen hoitoon.

Nykyiset säännökset, joissa sallitaan pitää aluksilla seisovaa pyydystä, jonka silmäkoko on pienempi kuin laillinen koko tietyillä kalastushoitoalueilla mutta joka käyttö on laillista naapurialueella, olisi tarkistettava. Tällaiset asetukset vaikeuttavat huomattavasti kyseisen kalastuksen tehokasta valvontaa.

Lisäksi on käyttökelpoista kehittää satelliittitekniikkaa luvattomien kalastusalusten läsnäolon havaitsemiseksi suojelualueilla. Euroopan parlamentti tutkii parhaillaan komission ehdotusta kalastustoimia koskevien tietojen sähköisestä kirjaamisesta ja toimittamisesta sekä kaukohavaintokeinoista (esittelijänä Casaca).

Johtopäätökset

Esittelijä toivottaa komission tiedonannon tervetulleeksi askeleena kohti oikeaa suuntaa vahvemman roolin ottamista kalastuksen ekologisesti kestävä hoidon edistämiseksi.

Esittelijä haluaa korostaa seuraavia näkökohtia:

- a) Taloudellisen toiminnan saattaminen ympäristöystävälliseksi on luonnollisesti kalastajien

edun mukaista, koska sillä taattaisiin terveet kalakannat kalastajille. Sen vuoksi on välttämätöntä, että kalastusala on keskitetysti osallisena ja saa tietoonsa edut, jotka liittyvät näiden toimien täytäntöönpanoon.

- b) Samanaikaisesti, kun tunnustetaan tarve toteuttaa ympäristönsuojelutoimia, on otettava huomioon sosioekonomiset seuraukset, joita nämä menetelmät väistämättä aiheuttavat lyhyellä aikavälillä. Esittelijä ehdottaa tuki- tai korvausjärjestelmän aktivoimista, jotta tuettaisiin kalastajia, joihin ympäristöystävällinen kalastus vaikuttaa negatiivisesti lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.
- c) Lisäksi on olennaisen tärkeää ottaa sidosryhmät mukaan päätöksentekoprosessiin, jolla määritellään heidän toimeentulonsa alueellisten neuvoa-antavien toimikuntien kautta.

Edellä mainittujen tekijöiden valossa esittelijä katsoo, että tiedonannon sisältö on relevantti ja tärkeä tuki kohti myönteisen pitkän aikavälin tulevaisuuden luomista sekä niille, joiden toimeentulo on riippuvainen kalastuksesta, että ympäristönsuojelulle.